

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2003/17/ES, pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcí v teréne uskutočňovaných v Brazílii v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva krmovín a množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín a v prípade rovnocennosti osiva krmovín a osiva obilnín vyprodukovaného v Brazílii, a pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcí v teréne uskutočňovaných v Moldavsku v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín, množiteľského porastu pre produkciu osiva zelenín a množiteľského porastu pre produkciu osiva olejní a priadnych rastlín a v prípade rovnocennosti osiva obilnín, zelenín, olejní a priadnych rastlín vyprodukovaného v Moldavsku

[COM(2017) 643 final – 2017/0297 (COD)]

(2018/C 227/11)

Spravodajca: **Emilio FATOVIC**

Konzultácia	Európsky parlament, 16.11.2017
Právny základ	článok 43 ods. 2, článok 114 ods. 1 a článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Rozhodnutie predsedníctva	5.12.2018
Príslušná sekcia	sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie
Prijaté v sekcii	6.2.2018
Prijaté v pléne	14.2.2018
Plenárne zasadnutie č.	532
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	140/0/8

1. Súvislosti a návrh Komisie

1.1. Rozhodnutím Rady 2003/17/ES sa určitým tretím krajinám udeľuje rovnocennosť, pokiaľ ide o inšpekcie v teréne a produkciu osiva určitých druhov⁽¹⁾.

1.2. Takéto predpisy pre osivo zozbierané a kontrolované v týchto krajinách poskytujú rovnaké záruky, pokiaľ ide o vlastnosti osiva a spôsoby jeho testovania na účely identifikácie osiva, značenia a kontroly, ako predpisy uplatňované pre osivo zozbierané a kontrolované v Európskej únii.

1.3. Brazília a Moldavsko nie sú medzi tretími krajinami uvedenými v rozhodnutí 2003/17/ES, a preto osivo v nich zozbierané sa nemôže dovážať do EÚ. Obe krajiny teda podnikli kroky, aby požiadali Komisiu o reguláciu určitej svojej produkcie osiva (Brazília: krmoviny a obilniny; Moldavsko: obilniny, olejníny a priadne rastliny a zelenina) v zmysle tohto rozhodnutia s cieľom dosiahnuť ich rovnocennosť a možnosť vyvážať ich do Európy.

1.4. V reakcii na tieto žiadosti Komisia preskúmala brazílske a moldavské právne predpisy v tejto veci. Potom vykonala audit inšpekcí v teréne a systémov potvrdzovania (certifikácie) osiva v Brazílii a Moldavsku. Dospela k záveru, že požiadavky a systémy týchto krajín sú rovnocenné s požiadavkami EÚ a poskytujú rovnaké záruky⁽²⁾.

1.5. V oboch prípadoch preto Komisia považovala za vhodné uznať určité osivo Brazílie a Moldavska za rovnocenné s osivom rovnakého druhu, ktoré sa zozbieralo, vyprodukovalo a skontrolovalo v EÚ. Mohlo by sa to uskutočniť prostredníctvom rozhodnutia, ktoré má prijať Európsky parlament a Rada.

⁽¹⁾ V súlade so smernicami 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES a 2002/57/ES.

⁽²⁾ Už v súlade s právnymi predpismi ISTA (International Seed Testing Association).

2. Pripomienky a odporúčania

2.1. EHSV berie na vedomie pozitívne výsledky kontrol vykonaných Komisiou v Brazílii a v Moldavsku v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe II rozhodnutia 2003/17/ES na účely uznania rovnocennosti právnych požiadaviek a kontrol pre certifikáciu osív.

2.2. EHSV v súlade so svojimi predchádzajúcimi stanoviskami⁽³⁾ v tejto oblasti a v súlade s tým, čo už vyplynulo z dialógu medzi Komisiou, zúčastnenými stranami a členskými štátmi, súhlasí s predmetným legislatívnym opatrením. Výbor tiež súhlasí s tým, že uznanie rovnocennosti môže byť prínosom pre semenárske spoločnosti EÚ pôsobiace v Brazílii a Moldavsku, pre potenciálnych dovozcov v EÚ dovážajúcich osivo z týchto krajín a pre poľnohospodárov v EÚ, ktorí budú mať vďaka nemu prístup k širšiemu sortimentu osiva.

2.3. Výbor vyjadruje iba jednu výhradu, pokiaľ ide o návrh uznať rovnocennosť osiva zelenín z Moldavska. Tieto osivá, na ktoré sa vzťahuje smernica 2002/55/ES, sa uvádzajú na trh výlučne ako „štandardná“ kategória, ktorá si nevyžaduje úradnú certifikáciu, aby mohla byť uvedená na trh, ale len samocertifikáciu výrobcom a až neskôr počas uvádzania na trh prípadné následné overenie vlastností a kvality produktu. Tento systém sa zakladá na predpokladanej zodpovednosti výrobcu, jasne identifikovaného a vysledovateľného subjektu, keďže má sídlo na území EÚ. Vysledovateľnosť a kontrola určite nebudú ľahké v prípade produkcie s pôvodom mimo EÚ. Tento objektívny problém bol doteraz dôvodom rozhodnutia EÚ neudeľovať uznanie rovnocennosti osiva zelenín žiadnej tretej krajine. Preto výbor poukazuje na problematické aspekty a verí, že dôjde k ich dôkladnejšiemu preskúmaniu zo strany Komisie.

2.4. EHSV uznáva tvrdenie Komisie, že uznanie postupov osvedčovania predmetných produktov je opatrenie technického charakteru. Keďže však otvorenie európskeho trhu výrobkom tretích krajín nevyhnutne bude mať vplyv na hospodársku a sociálnu oblasť, výbor odporúča vykonať posúdenie vplyvu s cieľom overiť, či európski výrobcovia, a najmä mikropodniky a malé podniky, nie sú ohrození týmto opatrením.

2.5. EHSV pripomína Komisii, že v súčasnosti viac ako 60 % trhu s osivami ovláda len pár veľkých nadnárodných spoločností. Otvorenie pre tretie krajiny, v ktorých je produkcia pod kontrolou tých istých spoločností, by mohlo ešte viac zhoršiť podmienky malých výrobcov a konzorcií a mať výrazný vplyv aj na hospodársku a sociálnu stabilitu mnohých miestnych komunít so zameraním na špecifickú produkciu. V najvážnejších prípadoch by to mohlo stimulovať vyludňovanie vidieckych oblastí, čo by malo dôsledky aj pre biodiverzitu plodín a európsku agropotravinársku výrobu, keďže často sú to práve malé podniky, ktoré chránia určité druhy historických a tradičných osív pred vyhynutím⁽⁴⁾.

2.6. EHSV takisto opakuje svoju výzvu Komisii, aby holistickým spôsobom posúdila výrobné procesy uplatňované v tretích krajinách, a pripomína, že za produktmi za konkurencieschopnejšie ceny sa skrývajú prípady vykorisťovania vrátane detskej práce. Tento prístup sa zdá byť nevyhnutný a neodmysliteľný v čase, keď sa EÚ aktívne podieľa na dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov do roku 2030 v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. EÚ je najväčším dovozcom a vývozcom agropotravinárskych výrobkov v celosvetovom meradle a je na nej, aby dala pocítiť svoju váhu v rámci dvojstranných a mnohostranných obchodných dohôd s cieľom podporiť zlepšenie životných a pracovných podmienok občanov a pracovníkov v tretích krajinách aj v snahe odstrániť formy nekalej hospodárskej súťaže⁽⁵⁾.

2.7. EHSV na záver dúfa, že toto rozhodnutie nadobudne účinnosť len pod podmienkou úplnej reciprocity rovnocennosti a uznávania rovnakých európskych produktov tak, aby európske podniky v tomto sektore mali väčšie možnosti rastu a rozvoja. Bolo by to v súlade s osobitnými požiadavkami, ktoré predložili zainteresované strany vo fáze konzultácie.

V Bruseli 14. februára 2018

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 74, 23.3.2005, s. 55, Ú. v. EÚ C 351, 15.11.2012, s. 92.

⁽⁴⁾ Toto tvrdenie ešte zvyrazňuje fakt, že v rámci verejnej online konzultácie, ktorú uskutočnila Komisia, prišli iba 3 odpovede, z čoho dve boli reakcie súkromných osôb, čo potvrdzuje, že na rozhodovacích procesoch sa podieľali len veľké zainteresované strany na európskej úrovni.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 173, 31.5.2017, s. 20, bod 1.6.